

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, fél évre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. Egyes szám ára 10 fillér.
Közsegek, tanítók, iparosok és egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 8 koronáért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyi) intézendők.
Kiadóhivatal K.-Vásárhelyt az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.

A helyzethez.

Mig odaát Ausztriában a német-cesh kiegyezés előkészületei teljes folyamatban vannak s a kormány tevékenységét részben a nagy szénstrike foglalja le, azalatt a mi ellenzéki ujdonságourmandjaink semmikép sem elégsznek meg a nagy nyugalommal, mely minden orom felett uralkodik, s kövér kacsákat nap-nap után az étekrendre teszik. E kacsák természetesen legalább is válsághireket akarnak előadni s a válságok hol lennének másutt, ha nem a kabinetben? Ezeknek a baromfitenyésztőknek igazán nem lehet zokon venni örökös leczáfoltatásukban való ártatlan örömet, de annyi figyelemmel mégis tartoznának a jóízűségnek, hogy koholmányaik ne legyenek ép oly esetlenek, mint rosszakaratuak. A parlamenti szünet tudvalevőleg ama jelentés beható tanulmányozására szolgál, melyet a pénzügyi bizottság a költségvetésről és az általános pénzügyi helyzetről a képviselőház elé terjesztett. A jelentés kitűnő munkát, mely teljes becsületére válik Neményi Ambrus előadó szellemi tollának s mely márkáns ékesszólással jellemzi gazdasági helyzetünket. A jelentés, menten minden szítpitéstől, komoly kritikát gyakorol ama jelenségek fölött, melyek a költségvetésben és a költségvetéssel összefüggésben aggodást keltettek a pénzügyi bizottságban. Első sorban a jelentés a budgetjog

reális betartását kívánja, melyet részint a számos póthitel, részint a zárószámadásokban rendesen előforduló „csendes tartalékok” majdnem teljesen illuzóriussá tesznek. A parlament a bevételi források és a kiadási szükségleti szembeállításában csak akkor nyerhet egységes képet, ha mind a kettő, teljes mértékükben láthatóvá van téve, ha az állam teljesítő képessége hű tükrét adja a gazdasági helyzetnek. Ép ily komoly szavakat szentel a jelentés a hivatalnoki fizetések javításának, melynek halasztása magának az adminisztrációnak van nagy kárára. Együttal kiemeli a jelentés a bürokrácia növekedését, a mi nemcsak a pénzügyi terhet öregbíti, hanem a szegényesen fizetettek számát is szaporítja. Államügyeink e hiánya valószínűleg a közigazgatási reformmal egyidejűleg lesz megoldva, de a parlament áldozatoktól sem ijedne vissza, hogy legalább a legkiáltóbb bajokat némileg orvosolja. A gazdasági helyzetet tárgyalva, a jelentés emmi okot sem lát a válságtól való félelemre, a jelen gazdasági pangásra vonatkozólag azonban mégis szükségesnek tartja, hogy a kormány közmunkák útján adjon impulzust a társadalomnak a csekély bevételi források gyarapítására. A költségvetés parlamenti tárgyalása a jelentésben megbízható vezérfontalat nyer, melynek komolysága még az ellenzékben is kell, hogy tiszteletet ébresztszen a kritikus feladat megoldására

nézve. A költségvetés február 1-én kerül tárgyalásra a képviselőházban. Egy nappal előbb még néhány kisebb javaslatot fognak elintézni. Mint a pártokban uralkodó hangulat felől hallatszik, a költségvetési vita öröndetes tárgyalagossággal fog folyni, mely a nemzeti érdekek kimerítő tárgyalásánál a közjót és politikai életünk előkelő színvonalát fogja szemelőtt tartani. Február elején fog ülésezni a katolikus autonómiai kongresszus is, mely e nagy kérdést van hivatva megoldani. A hangulat igen élénk, még a folyó hó 30. és 31-én nem kevesebb, mint négy értekezlet lesz, melyeken az egyes pártok eljárását fogják megbeszélni. A püspöki kar a primási palotában jön össze, a világi tagok pártáryalataik szerint gróf Szapáry Gyula, gróf Zichy Nándor és Ugron Gábor elnöklete alatt fognak tanácskozni. A vitának a szőnyegre kerülő két munkát közt nagy ellentétüket kell kiegyenlíteni, nehéz dolog a király legfőbb kegyuri jogát, a főpapság hagyományait, az alsó papság és a laikusok kívánságait összhangba hozni, de ha már ez az összhang helyre lenne is állítva, létezik még egy fontos körülmény, mely az autonómia kérdését nehezen megoldhatóvá teszi. A két munkát ugyanis negligálja a magyar állami szempontot, melynek kifejezése nélkül a kormány nehezen ajánlhatná a koronának az autonómiai kongresszus határozatainak szentesítését.

TÁRGZA.

Babó Károly szerencséseje.

Mikor december első napján Babó Károly hazahozta azt a 45 forintocskát, melyet irnoki minőségében kap a várostól, összeült az életpárjával s elvette az irónját. Hát, hogy is állunk ezzel a hónappal, Erzsikém?

A penészszerű vékony szőke asszony olyan félenken pislogott az urára az ő világos kék szemével, mint az iskolás leányka a gyóntatójára.

Szinte egy lélegzetből futotta ki a felelet:

— A mézárósnak 5 forinttal tartozunk, a hentes számla 4 frt, a szénkereskedő 4 frt, fűszeres 4 frt, cipőfejelés és egy pár új cipő Károlykának 5 frt, kenyér és liszt a péknél 4 frt, a szomszédnének pedig 3 frttal tartozom.

Babó össze vetette. Szomoru hangon nyögte ki.

— Összesen 29 frt; feneketlen mélyet sóhajtott: marad tehát 16 frtunk, s ezzel szemben 31 napos hónap.

Volt dolga az irónnak, a míg olyan számokat tudott vele kanyarítani a szegény irnok, a mely osztója lehessen 16 frtnak 31 nap alatt.

— Itt lesznek nemsokára a karácsonyi ünnepek is! sóhajtott, halkan, hogy meg ne hallja az az öt éves kis portéka, a ki a kályha kuczkóban játsza-

dozott holmi fületörött gombokkal. Szegény kis porontyunk, te is ugyan hiába várod a Jézuskát!

— Édes, jó uram, mennyit is nélkülözöl te miattam!

A férj hallgatott; pedig bizony le kellett volna ezáfolnia ezt az önvádat.

És, mert nem tette, következett a többi:

— Miért is nem vettél el a Kalászy Marist, a kivel ötezer forintot kaptál volna és szabad lakást az apja kis házában!...

Erre aztán felcsattant Babó Károly:

— Hát ha ennek a világnak összes forintját magával hozta volna az a rut testü és lelkü teremtes, oda adnám-e érte a te két szelid szemedet, arany szivedet! Elhallgass, Erzsike, mert ha még egyszer ilyen csuf beszédet hallok tőled, hát komolyan megharagszom. Januárban már 50 frt fizetést kapok; aztán délutáni foglalkozást is találtam az ügyvédnél, a ki 25 forintot fizet; az összesen 75 frt. Na hát ennél több apró pénze még magának Rotschildnak sincs; mi?

Elkezdett tréfálni, bolondozni azzal az alaposan megkeserített asszonykával.

Páros önzés a szerelem; de még páros áldozat is, a mit egyik hoz a másiknak. A szerelem szívesen feláldoz pár jó falatot, tetszetős öltöny darabot, egy valamivel kényelmesebb s tán jobban fűtött lakást azért, a kit szeret. Csak az fáj, mikor a másiknak is nélkülözni kell mindezt.

Ez a gondolat szorongatta Babó Károly szívét,

a mikor este felé ott koczogott, a Bokréta utcából kanyarodva ki a körútra.

A tartozásokat volt kifizetni, aztán fordult egyet.

Egy-egy fényesebb kirakat előtt megállapodott.

A közeledő karácsonyi ünnepekre diszben volt minden kirakat. A mi csalogató, hívogató az üzletben van, ilyenkor mindenből raktak mutatóra valót. Az övéire gondolt a szegény irnok.

Milyen jó is volna egy szép ruhára való abból a csinos lodenből Erzsikének; hát még ez a meleg téli kabát 15 frt.

Odább vitte azt a mélységes sóhajást, a mely a szívéből szakadt föl.

Hosszan elnézte a játékszer kereskedésben azt a sok tetszetős bolondságot, a melyek olyan kedves kis holmik, hogy még az érett eszű ember is szívesen vissza fejlődne miattuk.

Mekkora öröme volna Károlykának, ha a Jézuska eféle ajándékkal kopogna be hozzájuk!...

Micsoda hiába való ábrándok ezek!?

Alig jut 50 kr egy napra s ebből lehetne annyit megtakarítani, hogy a Jézuskát fogadhasák szegény hajlékukba!...

Miért is mult el a csodák boldog korszaka!? Miért nem eshetik meg egy öféle istenteremtésével, hogy egyszer csak egy zsák arany pottyanna le a menyországból? Bolond beszéd! Egy zsák arany! Még 10-15 forint olyan jó lenne most, mint az égből alá hullt manna.

A közigazgatási reform.

Abban a nagy fejlődési folyamatban, melyet a modern kultúra nivelláló kényszerével ellenállhatatlanul terjeszt, Magyarországon a legnagyobb feladatok terhe az államra hárult, mely egyrészt mint feltétlenül nemzeti tényező teljes mértékben bírja a feladat alkalmas erkölcsi feltételeit, másrészt az állami mindenhatóság a társadalom szétszakadozott-sága folytán nemzeti, gazdasági és történelmi tekintetben annyira megnőtt, hogy az államnak éppen kénytelenségből vállalkozni kellett a kulturális feladatok teljesítésére. A rendi Magyarországnak, patriarhálisan egyszerű strukturájával, e tekintetben sokkal könnyebb volt a dolga: társadalom és állam benső összeköttetésben áll egymással, a nemesség, a tulajdonképeni compossessoratus ellátta, mint nobile officium-ot, a közigazgatást, mint olyan hivatalt, mely magától értendő s ez a közigazgatás a táblabíró-korszak egyszerű viszonyai közt tökéletesen be is vált. Józan emberi ész — s ez, sajnos, mind ritkább lesz — és a csatlakozó tripartitum adták a kvalifikációját, fajszeretettel és tradíció szolgáltatták a szabályait ennek az autonómiának, melynek kinövéseit a vármegyei pártok üdvös váltó-gazdasága mindig eltávolította.

Idő folytán erősen megváltoztak a viszonyok: avitizmusa és a gazdasági fejlődés kedvezőtlen-sége folytán a közbirtokosság elvesztette fajsúlyát, a legnagyobb erőmegfeszítéssel sem tudta megtartani pozícióját az államban, a hivatal megszűnt jog és kötelesség lenni, egyszerűen mindennapi kenyér lett s ez is annál szegényesebb, minthogy a közigazgatás idővel egyedüli szigete lett a hamisan gentrynek nevezett közbirtokosság sok hajótörött Robinson-jainak. Társadalmunk nehezen akarja megérteni az idő intőszavait; megmagyarázhatatlan módon irtózik a produktív életpályáktól, melyek pedig valóban sokkal kevésbé veszik igénybe az összezsugorodott családi birtok utolsó maradványait, mint pl. a jogi pálya, melyre főleg önzlik fiatalágunk. Mozgalmas korunkban, midőn a szociális felforgatás a gazdasági és ipari munkások beláthatatlan tömegeit állítja csatarendbe a létért való küzdelemben, midőn töke és munka gigantikus tömegekben állanak egymással szemben, a diplomás proletárság annál szalmaszál szerepet játszik, minthogy nem annyira a munkához való szent jogához ragaszkodik, hanem kizárólag az államhoz fordul, mintha az általános ellátási intézet lenne. E közben az autonóm közigazgatás feladatai sokszorosan felszaporodtak; az összeköttetés állam és vármegye közt mind-szorosabb lett s a kormányzati ingerencia hiánya mindinkább éreztette magát. A nagy közigazgatási reform, melyet elvben már évek előtt kimondott a törvényhozás, természetesen folytonos feszültségben tartotta a kedélyeket; az egészséges közigazgatásnak s ugyászván Magyarország európaiasításának barátai ép oly forrón óhajtották, mint a megyei

Hirtelen a zsebéhez kapott, miután most a csodák helyett az a reális fordulat állhat be, hogy még ő veszt el a rongyos pénztárcáját, a melyben a cipész és hentes számlájára valót őrizgeti.

Szomorúan lépdelt. Sok fekete gondolat bori-totta el az elméjét.

A kemény járda helyt, egyszer csak valami került a lába alá. A keskeny, vékony cipő talpon át érezte, hogy valami négyzetes tárgyra lépett.

Lehajolt. Fölvette.

Egyszerre megszibbadt a tapintó érzéke, összefutott minden a szemei előtt. Mert hát a mire rálépett, a mit fölemelt a földről, az nem volt egyéb, mint egy meglehetősen viseltes, de annál duzadtabb bugyiláris.

Hát nem mult el a csodák kora! Ekkora vagyon hull alá az égből!

Forgott vele az egész világ, a mikor belekukkanva a nagy bugyilárisba, akkora számokat látott a kék bankóra nyomva, a milyen még nem is volt a kezében. 10 drb ezer forintos!

Milyen lehet az, mikor az ember lelke eljegyz magát a pokollal? Mikor rést enged azon a gonosz szellemnek? . . .

Egyet borzongott belől; aztán még azt a kis lelki-furdalást is kidisputálja onnét a rosszabbik indulatja.

(Váge következik.)

tisztviselők, kik nem akarnak tisztujtástól tisztujtásig hivatalukért, kenyerükért félni.

A belügyminisztériumban külön osztály foglalkozik e nagy reformmal, melynek előmunkálatai már annyira előrehaladtak, hogy az egész munkát a folyó évben éretten lesz a nyilvános bírálatra és a törvényhozás elé juthat. Két főszempont fogja a reformot áldásossá tenni: a bürokrácia korlátozása és a hivatalnokok megfelelő javadalmazása. Magyarország modern államisága újabb nagy hajlandóságot mutatott a sok hivatal elburjánzására, melyek lélekölő és időrabló alakításukkal a reális élet gyakorlati szükségleteihez oly nehezen tudtak simulni s amennyiben egész becsfágyunkat az aktaforgalom végtelen kiterjesztésében keresik, az állami szervezet nem volt képes, nehézsége és pedáns czopfossága folytán, feladatainak megfelelni. Másrészt a jobb javadalmazás nemcsak általános vágyódása a hivatalnokoknak, hanem az államből-eséségnek is elementáris parancsa, mely nem engedi, hogy funkcionáriusait a legkeservebb megélhetési gondok emésztszék fel s nem akar a kilátástalan szegénység által ajtót-kaput tárnai a hivatali prostitúciónak. Az emberhez méltó javadalmazás nem követel külön áldozatokat, a bürokrácia megszorítása elég eszközt nyújt ehhez. Kevesebb, de jobban fizetett hivatalnok, ez a jelmondata annak a reformnak, melynek áldásos keresztülvitelével hazánkban egy új, szebb korszaka fog Széll Kálmán államférfi személyiségéhez fűződni.

Háromszékvármegye küldöttsége Hegedüs Sándor miniszternél.

Háromszékvármegye törvényhatósága részéről — mint már megírtuk — küldöttség ment Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszterhez, hogy a földvár-sepsi-szent-györgyi vasutvonalnak állami kiépítését kérelmezze, vagy a mennyiben ez pénzügyi okokból még most nem volna lehetséges, úgy a brassó-háromszéki viczinális vasut államosítását kérje.

A Küldöttség Szentiványi Miklós alispán vezetése alatt pénteken délután tisztelgett a miniszternél; jelen volt ugyanakkor még dr. Székely György és dr. Bély László országgyűlési képviselő is. A Budapesti lapok valamennyien egy forrásból azt jelentik, hogy a küldöttség szónoka egyenesen a brassó-háromszéki vasut államosítását kérte s erre adta meg a miniszter a kedvező választ.

A dolog pedig úgy áll, hogy Szentiványi Miklós alispán hosszabb beszédben részletesen elősorolta a földvár-sepsi-szent-györgyi vasuti összeköttetés gazdasági előnyeit Háromszékvármegyére nézve; meggyőző érvekkel fejtette ki, hogy Háromszékvármegyének és Seps-Szent-György városnak ipari, kereskedelmi, közgazdasági és kulturai fejlődésére feltétlenül szükséges, hogy saját területén a szomszéd Brassó város nyomásától menten csatlakozhassék az államvasutak fővonalához a földvár-sepsi-szent-györgyi vasutvonal kiépítése által. Hangsúlyozta a szónok egyebek közt Előpatak fürdő érdekeit is, melyek ezen vonalnak létesítése által hatalmas lendületet nyernének.

Szentiványi Miklós alispán, a küldöttség vezetője tehát igyekezett a földvár-sepsi-szent-györgyi összeköttetés előnyeit állami és székely közgazdasági tekintetből kimutatni s csak a mennyiben ez pénzügyi okokból még most keresztülvihető nem volna, kérte a brassó-háromszéki h. é. vasutvonal teljes mértékben való államosítását.

Hegedüs Sándor miniszter igen szívélyesen fogadta a küldöttséget s válaszában hivatkozva a sepsi-szent-györgyi küldöttséghez annak idejében adott feleletére, kijelentette, hogy a földvár-sepsi-szent-györgyi vonal kiépítésétől jelenleg el kell tekinteni s az ez idő szerint szóba sem jöhet, mivel az államnak kötelezettségei vannak a székely vasutak kiépítéséről szóló törvények végrehajtására nézve s mindaddig, míg ezt nem teljesítette, újabb kötelezettséget nem vállalhat, mert az állam pénzügyi helyzete nem engedi meg. A brassó-háromszéki vasut államosítását illetőleg kijelentette, hogy teljes tudatában lévén azon abnormis állapotnak, mely éppen ama vidéket sújtja a magas tarifa-szállítás által, mely ezt a vasutat saját megterhelésével építette, ezen kérdés megoldását közeli kilátásba helyezte s kifejezte abbéli meggyőződését, hogy remélhetőleg nem sokára eleget fog tenni a küldöttség kívánságának. — A mennyiben pedig itt Seps-Szent-György város jogos érdekeit is kielégíthetőknek fogja találni készséggel lesz azokra tekintettel.

A „Rudolf“ kórház közgyűlése.

Kézdi-Vásárhely, 1900. január 29-én.

A Kézdivásárhely városi és vidéki, nyilvános jellegű „Rudolf“ magánkórházat fentartó egyesület tegnap, a hó 28-án tartotta meg — az „Erzsébet“ árvaház tantermében — rendes évi közgyűlést, melynek lefolyásáról következőkben számolunk be.

A közgyűlést, melyen az alapítók és érdeklődők ritka nagy számban jelentek meg, az intézet elnöke, zágoni báró Szentkereszty Stephanie ő méltósága nyitotta meg egy röktönzött szép beszéddel, melyben hálás kegyelettel adózott a daliás „Rudolf“ trónörökös intézeti védnök emlékének s buzditotta, kérte az egylet tagjait, hogy a városunk és vidékünk közegészségügyét oly lelkesen és oly szép eredménnyel szolgáló kórházat, mint eddig mindig, a jövőben is támogassák jóindulatukkal, szeretetükkel és áldozatkészségükkel.

A szép beszéd után Dobay János igazgató, gondnok, olvasta fel gőrdülékeny, szép nyelvezettel megírt jelentését az 1899-ik évről. A jelentésből, mely hű tükre egy évi munkásságnak, örömmel győződött meg a közgyűlés arról, hogy az intézet gondja, jövője biztos, kipróbált kezekbe van letéve. Kiemeljük belőle azt, hogy az elmúlt évben a kórházban 627 beteg ápolatott, 13612 ápolási nappal. Az ápolási napok száma 728-czal több mint az előző évben. Egy beteg napi élalma 22½ krba, gyógyszer 5½/10 krba került. Ez olesóság természetesen csak egy érhető el, hogy az élelmezés házilag kezeltek, a gyógyszerek pedig nagyban lesznek beszerezve. A jelentést azzal fejezte be a gondnok, hogy mondjon a közgyűlés első sorban a lelkes és a munkában fáradságot nem ismerő elnökének, a tisztikar-nak, valamint Szentiványi Miklós alispán, Cseh Gyula, Hollaky Attila főszolgabírók, Morvay Endre, Deák Samu, Demény Ferencz szolgabírók, Bartók Károly polgármester uraknak és a városi tanácsnak az ápolási díjak felhajtása körül kifejtett előzékenységekért és jóságukért őszinte köszönetet.

Az orvosi jelentés azon szép eredménnyel számolt be, melylyel a kórházban betegek gyógykezeltek. A kezelés alatt lévő 627 beteg közül gyógyulva 497, javulva 75 és gyógyulatlan 15 beteg lett elbocsátva. Elhalt 18 beteg s így a halálozási per-czent 3%. Visszamaradt a kórházban 22 beteg. Az intézet lelkiismeretes, buzgó és pontos o vosa, Dr. Szini Gyula és Dr. Szentpétery Bálint szakképzett-ségének, tudásának tulajdonítható azon örvendetes körülmény, hogy a betegek száma évről-évre emelkedik, intézetünk jó hírneve, megbízhatósága növekedik s ezért sietett is a közgyűlés nekik hálás köszö-netet mondani.

A vagyonkezelő-bizottság jelentése az anyagi ügyekről számolt be. A kórház egész évi bevétele 10107 frt 51 kr, kiadása 10004 frt 69 kr volt. Vagyona a múlt év december 31-én 42818 frt 60 krt tett. A közgyűlés a vagyonkezelőbizottságnak is őszinte köszönettel, hálával adózott lelkiismeretes és felelősség teljes munkálkodásáért.

A leltározó és számvizsgáló bizottsági jelentések meghallgatása után, a napi ápolási díjat 58 kr-ban állapította meg s jóváhagyta az intézet tisztviselőinek 1899. évi munkálkodását, intézkedéseit.

Hálás köszönettel fogadta a közgyűlés azon be-jelentést, hogy az intézet nemes elnöke, ki nemcsak egész életét, hanem vagyonát is a helybeli humán intézetnek szentelte, az elmúlt évben is gyarapította a kórháznál korábban tett alapítványát.

Végül a közgyűlés városunk érdemekben gazdag országgyűlési képviselőjét, nagys. Benke Gyula urat egyhangulag és nagy lelkesedéssel a kórházat fentartó egyesület dísztagjává választotta, ez által óhajtván kifejezést adni hálájának azon nagybecsű jóindulatért, áldozatkészségért és fáradozásért, mely-lyel képviselő ur az intézetet minden alkalommal kitüntetni, érdekeit előbbre vinni szíves volt.

A közgyűlést elnök bárónő szavai zárták be, melyekben köszönetet mondott a tagoknak szíves meg-jelenésükért és a tanusított ügybuzgóságért.

Igazgatósági jelentés

a Kézdi-Vásárhely városi és vidéki nyilvános jellegű Rudolf magánkórházról.

Irta: Dobay János igazgató.

A Kézdi-Vásárhely városi és vidéki nyilvános jellegű Rudolf magánkórház 1899. évi életéről kö-vetkezőkben van szerencsém az igazgatóság jelen-tését betejrszteni.

Ez az első év, melyet, mint nyilvános jelleggel felruházott kórház, átélünk s annak legelső hatása azon öröndetes körülményben nyilatkozott meg, hogy beteg forgalmunk nagyobb lett. A múlt év folyamán ugyan is 627 betegünk volt 13612. ápolási nappal, mi a megelőző évhez képest a beteglétszám-ban 4-gyel és az ápolási napokban 728-czal való gyarapodást jelent. Általában a nyilvános jelleg intézetünknek csak hasznára vált mennyiben az állam kincstár a vagyontalan beteg után, a gyógyköltséget megfizeti, de a mi fő — megadja nekünk a lehetőséget arra is, hogy mint magán kórház existenciánk veszélyeztetése nélkül a legszélesebb körben gyakorolhassuk emberbaráti kötelességeinket s kivétel nélkül minden beteget felvehessünk intézetünkbe.

Évkönyveinket lapozgatva örömmel láthatjuk, hogy beteg forgalmunk 16 éven át évről-évre emelkedett s noha egyetlen év sem volt, melyben a megelőző évinél több betegünk ne lett volna. Arányban állott ezzel mindig alapvagyonunk szaporodása is. Arra sem volt példa, hogy 16 éven át alapvagyonunkhoz, valamit ne esatoltunk volna, de a múlt évben ez megszűnt. Zárshadmásunk szerint ugyanis 960 frt 46 kr deficzittel zártuk le az évet, vagyis ennyivel apadtott alapvagyonunk. Hogy ezen kedvezőtlen eredmény nyitjára jöjjenek, átkutattam az elmúlt két év költségvetéseit, számadásait, vagyoni kimutatását s az ezekben foglalt számadatokat gondosan összehasonlítva, úgy találtam, hogy a vagyoni visszaesés legfőbb oka abban keresendő, hogy az 50 kr napi ápolási költség az évről-évre fokozódó igazgatási költségek mellett — többé már nem elég arra, hogy magunkat fenttarthassuk, mert a számitás erre nézve igen egyszerű. Számadásaink szerint ugyanis a kórház fentartása 13 ezer átlagos ápolási nappal körülbelül 8500 forintba került, melyből csupán a fizetések 2000 frtot vesznek igénybe, míg az élelmezés 3700 frtba kerül, gyógyszer, berendezések s egyéb kiadások pedig összesen 2800 frtot vesznek igénybe. Már most a 8500 frt rendes kiadással szemben minő biztos jövedelmekre számíthatunk. Először a 13 ezer ápolási nap után, feltéve, hogy az teljesen felhajtható, 6500 frt, de mivel a gyógyköltségek egy része csak évek múlva foly be s egy része meg épen behajthatatlanná válik, e ezimen csak 6000 frtot vehetünk fel. Alapvagyonunk kamatai kitesznek 1454 frtot, egyéb apró bevételeinket 250 frtra tehetjük, tehát összes bevételeink körülbelül 7700 frtot tesznek ki; tehát kiadásaink 800 frttal haladják meg várható bevételeinket s ha még ehhez hozza vesszük, tisztelt közgyűlés, hogy csaknem minden évben merül fel előre nem látható kiadás, míg ellenben bevételeink mindig csak a rendes keretek között mozognak, önként értetődik, hogy a napi ápolási költséget fel kell emelnünk, minthogy azonban a napi ápolási díj megállapítása a nyilvános jelleg megadásával, a nagyméltóságu belügyminiszter urat illeti, tisztelettel kérem a közgyűlést, hogy f. év május havában a jövő évre összeállítandó költségvetésnél 55 kr napi ápolási díj felvételére az engedélyt megadni méltóztassék.

A mi a múlt évi kedvezőtlen eredményt illeti, még csak annyit kívánok megjegyezni, hogy arra az előbb elmondottakon kívül befolyással volt első sorban az, hogy gyógyköltségekből kevesebb folyt be, mint a megelőző évben. Ez pedig kizárólag a rendkívül rossz közgazdasági viszonyoknak tudható be. Nfnes talán a közgyűlésnek egyetlen tagja sem, kinek közvetlen tudomása ne volna arról a példátlan szegénységről, mely vidékünkön jelenleg uralkodik s mely oly bántólag hat egész közéletünkre s mindenki át fogja látni, hogy ennek hatását meg kellett érezni kórházunknak is, mely éppen a legjobban sújtott kis birtokosok és kis iparosokra támaszkodik s ezektől várja bevételeit. Mondhatom, hogy kórházunk fennállása óta annyi részletfizetést s annyi időhaladékot soha sem kellett adnunk, mint a múlt évben. Ez magyarázza meg, hogy múlt évről a hátrálékunk, melyet később kimutatok, sokkal nagyobb, mint a megelőző években volt. Zavarólag hatott pénzügyi egyensúlyunkra az is, hogy az orvosi szerek beszerzésére az 1898. évre költségvetésileg megállapított összeget az orvos urak csak a múlt évben vették igénybe, minek eredménye az lett, hogy e ezimen 337 frt 88 krral költöttünk többet, mint a megelőző évben, vagy is 408 frt 19 krral léptük át a költségvetést. Nem különben tul kiadásaink voltak a nyomtatványok beszerzésénél is. Mint nyilvános jellegű kórháznak ugyanis több új nyomtatványra volt szükségünk, ezekből oly mennyiséget készítettünk, hogy több évi nyomtatvány szükségletünk fedezve van. Így tehát a tul kiadás több évre oszlik fel. A tűzifánál a megelőző évhez képest 76 frt 85 kr több kiadás mutatkozik, mi a költségvetéssel szemben 247 frt 75 kr tul kiadásnak felel meg. Ezen tételnél én nagyobb bajt nem látok, mert a költségvetésben felvett 300 frt tűzifára kevés s az elköltött 547 frt 75 kr kiadás — tekintve, hogy jövő őszig el vagyunk tűzifával látva — nem látszik oly magasnak, hogy aggályra adna okot. Még meg kell említenem azt is, hogy a szokottnál többet adtunk ki gabonára. A múlt év őszén ugyanis annyira leszállott a gabona ára, hogy észszerűnek látszott a költségvetés keretén kívül is nagyobb mennyiséget beszerezni. Ennélfogva annyit vásároltunk, hogy a jövő termésig el vagyunk látva gabonával.

(Folytatása következik.)

Ujdonságok.

— **Határ átesatolás.** Többször említettük már, hogy K.-Vásárhely város mozgalmát indított volt, hogy az altorjai tagosítás folyán K.-Vásárhely városi birtokosoknak jutott s közvetlenül a város mellett fekvő határrész átesatoltassék. E tárgyban a megye alispánja, mint I. fokú hatóság határozott, kimondván az átesatolást. Ezt a határozatot az altorjai birtokosság megfélebbelte a közigazgatási bizottsághoz s miután az hónapokon át nem vette tárgyalás alá, K.-Vásárhelyről egy 7 tagú küldöttség ment le S.-Szt-Györgyre főispán ur. ő nagyméltóságához, hogy az ügy elintézését kérje. E küldöttség Bartók Károly vezetése alatt következő tagokból állt: Kovács János gabonakereskedő, Benkő Sándor szeszgy., Jancsó Mózes szeszgy., Ifj. Tóth István, Ambrus Albert és Török Bálint. Főispán ur rendkívül szívélyesen fogadta a küldöttséget s megígérte, hogy intézkedni fog, miszerint ezen ügy lehető sürgősen elővételssék. Ezen kijelentés alapján egész bizonyosra vehetjük, hogy ezen fontos ügy most már rövid idő alatt elintézését nyer s mi remélhetjük, hogy a határozat ránk nézve csak kedvező lehet.

— **Baleset.** Kézdiszentléleki Kozma Antal f. hó 27-én a Perkő oldalából követ vágott. E közben egy óriás kődarab jobb lábára esett s úgy összezúzta hogy a Rudolf kórházban f. hó 31-én le kellett vágni.

— **Képviselő gyűlés.** Kézdi-Vásárhely város képviselő testülete f. hó 31-én rendkívüli közgyűlést tartott nagy és fontos tárgysorozattal. Az anyag nagy terjedelme miatt, csak jövő számunkban referálhatunk.

— **Bor és husarak.** A fogyasztó közönség napról-napra panaszkodik, hogy daczára az általános gabona, marha, sertés olcsóságnak, a husarak a mézársekekben mégis olyan magas, a borárosok pedig az uzsoránál is magasabb perczenttel dolgoznak.

Eddig a csinált bort adták 48 krért — tisztelet a kivételeknek — most a 12 kros mustot 40 krért. Nagyon is ideje volna ez uraknak is másként gondolkodni. Éljenek ők is, de vegyék tekintetbe a fogyasztó közönség helyzetét is és ne éljenek vissza kedvező körülményeikkel.

— **A kézdivásárhelyi ev. ref. egyházi dal-kör** január 27-én tartotta meg farsangi táncmulatságát szép számú közönség jelenlétében. A mulatság igen kedélyesen folyt és csak a reggeli 5 óra vetett véget, a minden tekintetben jól sikerült estélynek. Az estély összes bevétele: 192 frt 96 kr. Melyből felülfizetés volt: 122 frt 96 kr. Jegyekből bejött: 70 frt. Kiadás: 91 frt 48 kr. Tiszta jövedelem: 101 frt 48 kr. Mely összegnek felerésze a kepeváltási alapra fog fordítani. E helyen is fogadják az egyesület őszinte hálás köszönetét mindazok, a kik az estély sikerére úgy anyagilag, mint szellemileg befolytak. K.-Vásárhely, 1900. jan. 31-én. Egyházi dalkar tisz-tikara.

— **„Erzsébet” árvaleányház** vigalmi estélye feb. 10-én lesz. Három évi gyász után ismét megkezdte estélyei rendezését e közhasznu humán intézet. Ha visszagondolunk a multa nines okunk föltni attól, hogy az árvaház estélye néptelen marad. Határozottan állithatjuk, hogy e város és vidék nemesen érző közönsége mindig kitüntető pártfogást tanusított az árvaház mulatsága iránt. Azt hisszük ez alkalommal hasonló tapasztalhatunk. A rendező bizottság élén Ince Istvánné ő nagysága és K. Csizsár József ur buzgólkodik s mint védnök segítségükre áll Benke Gyula áldozatkész országgyűlési képviselőnk. Hogy az est minden órája kellemes szórakozást nyújtson; azéjféli szünetkor csinos műsor leend, ének, hegedű és czimbalom szóló monologgal. A ki jól akar mulatni készüljön az árvaházi bálra.

Hirdetések.

A legújabb divat kíváncsiak szerint mindennemű női-, férfi és gyermek fehérneműket, menyasszonyi kelen-gyékhez szükséges fehérneműkellékek készítését, valamint keztyűk kitakarítását a legszolidabb feltételek és pontos kiszolgálás kötelezettsége mellett elvállalja:

Pénzes Sándorné,

7. 1—3. Kézdi-Vásárhelyt.

1849—1900. számhoz.

Hirdetmény.

A nagyméltóságu m. kir. belügy-miniszter ur az 1899. évi december hó 19-én kelt 132523. sz. rendeletével a vármegyei székház kertjében egy jégveremnek újból építését 2905 kor. 96 fill. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkák kivitelének biztosítása céljából az 1900. évi február hó 17-ik napjának d. e. 9 órájára a vármegyei alispáni helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó

zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 9 órájáig a nevezett hivatalhoz anynyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bant-pénz esatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a vármegyei számvevőség-nél a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők.

Kelt Seps-Szent-Györgyön, 1900. évi január hó 17-én.

Szentiványi Miklós.

alispán.

(6. 2—2)

Tisztelettel hozom a n. é. közönség becses tudomására, hogy üzlethelyiségemet a Takarékpénztár piacsori épületében az ev. ref. templommal átellenben helyeztem át, ahol minden a nyomdai szakba vágó munkákat u. m. : körlevelek, falragaszok, báreza könyvek, számlák, üzleti- és névjegykártyák, levélfejek, gyászjelentések, eljegyzési, esküvői és alkalmi meghívók, levélborítékok czégnomással, folyóiratok, könyvek és füzetek gyors és pontos elkészítését a legjutányosabb árak mellett vállalom el.

Nagy nyomtatvány raktárt tartok közgazgatási, körorvosi, egyházi stb. hivatalok részére. A közigazgatási nyomtatványokat készpénz fizetés mellett mélyen leszállított áron adok el.

Továbbá dusan felszerelt papír, írószer- és könykereskedést rendeztem be, ahol elvállalom bármely műnek, folyóiratnak, lapnak megrendelését a legnagyobb százalék leengedéssel.

Mindenféle könyvek bekötése a legjutányosabb áron.

Eddigi pártfogását megköszönve, kérem azt részemre továbbra is fentartani.

Kiváló tisztelettel:

Ifj. Jancsó Mózes,
nyomdatulajdonos.

Honi ipar.

Gyári raktár.

A n. é. közönség becses tudomására kívánom hozni, hogy a Takarékpénztár piacsori épületében, az ev. ref. templommal átellenben a mai kornak megfelelő

BUTOR RAKTÁRT

rendeztem be, a hol raktáron tartok mindig:

Szalon-, ebédlő-, hálószoba berendezéseket, u. m. : ruha- és étszekerőnyeket, szalon- és ebédlőasztalokat, ágyakat, mosdó- és éjjeli szekrényeket.

Továbbá magas, félmagas-hátú és heverő diványokat, garnitúrákat, lószőr és afrikai matrácokat, fali, álló- és toalett tükröket, aranyrámas képeket, gyermek kocsikat, nád- és préselt ületű hajlitott székeket, ablak carniskat, stb. stb. Ellvállalom használt kárpitos butorok kijavítását és bármely kívánt színnel való újra huzását.

Összeköttetéseimnél fogva butoraimat az első honi gyártól szereztem be és így azon kellemes helyzetben vagyok, hogy azokat a legszebb kivitelben nagyon olcsó árak mellett árusítom el.

Raktáram szíves megtekintését kérve, magam becses pártfogásába ajánlva

vagyok kiváló tisztelettel:

Ifj. Jancsó Mózes,
butorraktáros.

Legujabb fodrászüzleti berendezés!

Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a helyi piacon 20 év óta fennálló, jó hírnévnek örvendő

FODRÁSZ ÜZLETEMET

a jelenkor igényeihez megfelelőleg Párisi rendszer szerint rendeztem be.

Ez újításommal minden egyes t. vendégem külön haj- és bajuszkéft, fésűt, bajuszkötőt, borotvát kap, mik is üzletemben berendezett záros fiókokban őriztetnek; továbbá a legujabb fejmosó készülékre becses figyelmüket felhívom. Ezzel tehát elejét vélem venni esetleg minden e téren származható ragályos betegségeknek.

Midőn ezen újítást szíves tudomásukra hozom, ez is egy bizonyosága annak, hogy t. vendégeim óhaját és kényelmét áldozatok árán is teljesíteni köteleességemnek tartom.

Szíves pártfogásukat továbbra is kérve,

maradok szolgálatjukra kész tisztelettel:

(5. 4—0.)

Jánovits Sándor,
fodrász.

Budapesti fogspezciálista.

Tisztelettel tudatom n. é. közönséggel, hogy a mai napon Budapestről Kézdi-Vásárhelyre érkeztem és itt a Millennium szállodában (I. e. 2. ajtó fogászati gyakorlatomat megkezdttem.

Fogászati műtermemben

készülnek műfogak, fogsorok egyes és egészek, legujabb találmányu amerikai mód szerint, szájpád nélkül, a rágásra igen alkalmas arany, kautschuk és czeluloid foglalatban. **Uj! Uj!** találmányom. Mű szájpád, torokcsövek, mű orcsövek, mű álkapesok, obturátorok, ferdén nőtt fogak helyrehozatala. **Fogtömések** arany, ezüst opál, fonsor, csement, csont stb. teljesen fájdalom nélkül.

Fogsor tisztítás.

Kívánatra a házhoz is megyek. Szakszerű tanács díjtalan. Igazolt szegénynek teljesen ingyen rendelek 1—2 d. u. Rendelés egész napon át.

Tisztelettel Dentist

(4. 3—3.)

BARNA J. fogspezciálista
Budapestről.

Műtermem Kis-diófa-utca 3.